

alpMedia Newsletter, 05/2016

Referendum o širitvi letališča v Bolzanu

Nedokončana zgodba – 12. junija 2016 bodo Južni Tirolci odločali o okvirnih pogojih gradnje letališča v Bolzanu. © Umweltdachverband Südtirol

Širitev letališča v Bolzanu na Južnem Tirolskem že dolgo buri duhove. 12. junija 2016 bo prebivalstvo na posvetovalnem referendumu odločalo o financiranju gradnje iz javnih sredstev.

Na referendumu se ne bo odločalo o širitvi letališča ali proti njej, temveč o zakonu, ki določa, kako mora letališče obratovati in kako visoki smejo biti pri tem stroški. Če bo večina udeležencev referenduma glasovala proti, dežela projekta širitve ne bo subvencionirala in bo financiranje obratovanja letališča predmet javnega razpisa. Če pa bo predlog zakona sprejet, bo Južna Tirolska od leta 2017 prispevala finančna sredstva glede na pretok potnikov.

Če pretok potnikov do leta 2022 ne bo presegel določene meje, bodo letališče zaprli, če pa bo predviden prag dosežen, bodo v letališče investirali od 1,5 do največ 2,5 mio. EUR letno. Južnotirolska gospodarska zbornica, ki je organizacija javnega prava, bo prispevala enako vsoto. Andreas Riedl iz Krovnega združenja za varstvo narave in okolja, v prostorih katerega ima sedež tudi CIPRA Južna Tirolska, je prepričan: »Ali bo letališče tudi v prihodnje majhno in nedonosno ali pa se bo povečalo in postalo nevzdržno.«

Skladnost z načeli Alpske konvencije?

Odkar poteka razprava o širitvi letališča, se vedno znova omenja tudi Alpska konvencija. V tej mednarodni pogodbi zavzema področje prometa osrednji del dokumenta, ureja pa ga prometni protokol, ki ga je Italija ratificirala leta 2013. Poslanska skupina Zelenih je od Službe Alpske konvencije za pravno pomoč, ki jo je ustanovila CIPRA Avstrija, zahtevala mnenje o združljivosti načrtov širitve letališča z načeli Alpske konvencije. Kot so zapisali v službi, je »splošni vpliv predvidene širitve v velikem nasprotju s cilji prometnega protokola.« Protokol sicer ne vsebuje prepovedi gradnje letališč in rekonstrukcij obstoječih letališč, vendar je te projekte treba »kolikor mogoče« omejiti. V bolzanskem primeru bi bilo treba izboljšati povezave z obstoječimi letališči, kot sta letališči v Münchnu ali Veroni.

Visoka raven onesnaževanja

Okoljski pregled, ki ga je opravila dežela, je pokazal, da obstaja dvom tudi glede resničnosti izjav odgovornih za letališče: ugotovljeno je bilo namreč, da znaša dnevno povprečje 40 do 50 letov in ne 10, kot je bilo uradno sporočeno. Ravno tako se je za 10 decibelov povečala tudi osnovna raven hrupa, obremenitev z emisijami pa se je povečala za 150 do 400 odstotkov. Za načrt širitve letališča bo treba izvesti redno presojo vplivov na okolje (PVU), postopek pa bo zaključen šele po referendumu 12. junija.

Vir in več informacij na: www.provinz.bz.it/service/resdownload.aspx?source=VIA-UVP&ID=2FCDE333EE1194A2E050007F01005C46 (de/it), <http://provinz.bz.it/flughafen/konzept.asp> (de/it), <http://wahlen.provinz.bz.it/de/index.html> (de/it), www.umwelt.bz.it/flugplatz.html (de), www.umwelt.bz.it/no-airportbz/rechtsservicestelle-alpenkonvention-stellungnahme.html (de)

Stališče: Švica potrebuje pomoč pri izvajanju podnebne politike

Hans Weber, direktor CIPRE
Švica © CIPRA Schweiz

Včasih je bila Švica vodilna država, kar zadeva okoljsko politiko. Hans Weber, direktor CIPRE Švica, obžaluje, da ni danes niti enega načrta, ki bi opredelil način uresničevanja ciljev pariškega sporazuma o podnebnih spremembah.

Švicarska vlada je odobrila sporazum ZN o podnebnih spremembah, ki je bil sprejet v Parizu decembra 2015. Ministrica Doris Leuthard ga je aprila 2016 v New Yorku skupaj z drugimi 174 državami tudi podpisala. S tem se je Švica zavezala, da si bo prizadevala za nadaljnje zmanjševanje svetovnih emisij CO₂. A v eni najbogatejših držav na svetu ni politične volje, da bi na tem področju tudi v prihodnje ohranila vlogo inovativnega pionirja, brez politične volje pa ciljev sporazuma ne bo mogoče doseči. Švici tako grozi, da bo zamudila priložnost za sodelovanje v pomembnih razvojnih gibanjih, kar bo dolgoročno škodilo tako njenemu ugledu kakor tudi njeni znanosti in gospodarstvu.

Alpski državi bi koristilo, če bi ravnala bolj ofenzivno in vnovič prevzela nekdanjo vlogo pionirja na področju energetske in okoljske politike. To bi spodbudilo razvoj inovacij na tem področju in pospešilo razpravo o tabu temah. Nujno je, denimo, treba zmanjšati obseg prometa, ki ga pogajanjajo fosilni viri. Zaradi prometa in potrošnje številnih proizvodov iz tujine, ki škodijo podnebjju, imajo Švicarji veliko odgovornost za ukrepe varstva podnebja v drugih državah. S svojim finančnim trgom in naložbeno politiko pokojninskih skladov bi lahko Švica imela na razpolago odličen finančnopolitičen vzvod za vzpostavitev prihodnje oskrbe z energijo iz obnovljivih virov. To bi bilo tudi v skladu z energetske strategijo 2050, ki je na žalost izgubila vso veljavo. Z ukrepi, ki so bili sprejeti do sedaj, bo mogoče cilje doseči le polovično. Potrebni bi bili učinkoviti usmerjevalni ukrepi.

67 podružnic Zveze za podnebje Švica za področja okolja, razvoja in socialnih zadev, med njimi tudi CIPRA Švica, bo 2. junija v Bernu predstavilo podrobnejši načrt o izvajanju sporazuma o podnebnih spremembah v Švici. Za sprejetje pogumnega in ustreznega akcijskega načrta je torej še čas, pa tudi švicarska država ima potrebne vire, denarna sredstva, izobražene ljudi in zelo visok življenjski standard.

Vir in več informacij na: www.klimaallianz.ch (de/fr/it),
www.bfe.admin.ch/themen/00526/00527/index.html (de/fr/it/en)

Ideje mladih za zeleno gospodarstvo

Na letošnjem zasedanju Mladinskega parlamenta Alpske konvencije (YPAC), ki je potekalo v italijanskem kraju Bassano del Grappa, se je vse vrtelo okoli zelenega gospodarstva. Na zasedanju so sodelovali tudi udeleženci projekta Youth Alpine Express.

Mladi udeleženci projekta Youth Alpine Express v pogovoru z generalnim sekretarjem Markusom Reitererjem. © CIPRA International

Demografski razvoj in kakovost življenja, socialne inovacije in trajnostni turizem, vedenje potrošnikov in kultura – to so bili le nekateri vidiki pri obravnavi zelenega gospodarstva, o katerih je na zasedanju Mladinskega parlamenta Alpske konvencije (YPAC) razpravljalo okoli 80 dijakov in dijakinj iz sedmih alpskih držav. Skupaj so tudi oblikovali deset tez, med drugim tudi zahtevo po izvajanju trajnostnega prostorskega urejanja, ki bo omogočalo dovolj zelenih površin in s tem preprečevalo čezmerno pozidavo. Poudarili so nujnost trajnostne prenove turističnih objektov, ki niso v uporabi, tako pa bi se izognili gradnji novih. Poleg tega so predlagali, da je treba ljudi pobliže seznaniti z načelom ekobilance (life cycle assessment), tj. v kolikšni meri vpliva na okolje izdelava, raba in odstranitev proizvoda.

Gostje YPAC so bili tudi mladi udeleženci projekta CIPRE *Youth Alpine Express*, ki so v Bassano pripotovali s trajnostnimi prevoznimi sredstvi in tako pokazali, da je mogoče izpuste CO₂ zmanjševati ob upoštevanju načela *Dober dan ima 100 točk*, ki pravi: večja je poraba CO₂ pri določenem izdelku ali dejavnosti, višje je število točk. Namen je seveda, da celotna poraba ne preseže 100 točk na dan in osebo, saj se tako podnebje ohranja v ravnovesju. V Bassanu so udeleženci oblikovali tudi skupne ukrepe za nadomeščanje odvečnih točk. Tako ves mesec niso kupovali proizvodov v plastični embalaži, spopadli pa so se tudi z osebnimi izzivi in se odrekli uživanju kave in mesa ter pridelovali lastno zelenjavo. Izmenjava z dijaki udeleženci YPAC je bila zelo živahna, to pa velja za politične akterje, med drugimi za župana regije, člane in članice mladinskega sveta iz Bassana del Grappa, generalnega sekretarja Alpske konvencije Markusa Reitererja in Andreasa Pichlerja, namestnika direktorja CIPRE International. Izmenjava je bila izkušnja, ki je obogatila tudi odrasle, ti pa so poudarili pomen udeležbe mladih v procesih odločanja in mlade spodbudili k nadaljnjemu delovanju.

Vir in več informacij na: www.ypac.eu (en), www.youthalpineexpress.eu (en)

Projekt Youth Alpine Express finančno podpirata nemško Zvezno ministrstvo za okolje, varstvo narave, gradnjo in varnost reaktorjev ter program EU Erasmus+ (gl. www.cipra.org/sl/novice/cipra-krepi-udelezbo-mladih-v-javnem-zivljenju).

Krhanje zaveznitva za Lyon –Torino

Železniški bazni predori vrtajo luknje v gore in denarnico. © Daniel Friedlos / flickr.com

Naslednji teden bo potekalo slovesno odprtje baznega železniškega predora Gotthard. Projekt več generacij obenem opozarja na nujnost sprejetja vsealpsko usklajene prometne politike. Iz Francije so že posredovali jasna sporočila.

Éric Piolle, župan francoskega mesta Grenoble, je projekt gradnje nove železniške povezave med francoskim Lyonom in italijanskim Torinom, ocenjenim na 26 mrd. EUR, označil za projekt, ki ne ustreza več zahtevam današnjega časa, Grenoble pa je nedavno preklical svojo obljubo o sodelovanju pri financiranju omenjenega projekta, kot prvi od 13 javnih organov v

Franciji. Ti naj bi za izvedbo prve faze prispevali okoli 1 mrd. EUR, francoska država in državne železnice 1,2 mrd. EUR, Italija pa še 2,9 mrd. EUR. Odgovorni pri projektu si v okviru finančne udeležbe obetajo tudi 40-odstotni delež EU.

»Projekt je bil načrtovan pred 25 leti na podlagi domnev o velikem obsegu prevoza blaga,« je svojo kritiko pojasnil predstavnik Evropskih zelenih. Zadnji dve desetletji naj bi bili železniški prevozi v upadanju. Kot je prepričan Piolle, so se na petino skrčila tudi pričakovanja glede števila potnikov. »Z izvedbo tega projekta danes ne bomo dosegli nikakršnih izboljšav za železniški promet.« Občutno racionalneje bi bilo vlagati v obstoječe železniške povezave .

Načelna vprašanja si zastavljajo tudi drugi. Ena od študij, ki jo je naročil Evropski parlament, se tako sprašuje, ali je projekt Lyon - Torino sploh potreben. Med drugim so bili upoštevani vplivi gotthardskega baznega predora, ki ga bodo 1. junija 2016 odprli kot del Nove alpske transverzale (Neat). Neat pa naj bi ustvarjala dobiček, zato so potrebne ustrezne dovozne proge. V Italiji se pri tem vprašanju zatika. CIPRA Italija je tako prejšnji teden na tiskovni konferenci opozorila na nujnost »preobrata v italijanskem prometu«. Doslej je znašal delež cestnega prometa v prevozu tovora 90 odstotkov. »Trenutno vse kaže na to, da smo v naši državi ravnali napačno, ko nismo sprejeli ponudbe Švice, da bi spremljali razvoj projekta,« je bil kritičen direktor organizacije Francesco Pastorelli.

Gradnja načrtovanega železniškega predora na Brennerju, najbolj prometnem prelazu v Alpah, se nadaljuje. Kritiki, med njimi tudi CIPRA Južna Tirolska, zdaj zahtevajo najustreznejšo strategijo in ne stroškovno najugodnejše: če bi za tovorni tranzitni promet izbrali najkrajšo in ne najugodnejšo pot čez Alpe, bi skozi Brenner vozila tretjina tranzitnih tovornih vozil, gotthardski bazni predor pa bi ob ustrezni prometni politiki imel dovolj veliko število prevozov, da bi bilo mogoče zagotoviti rentabilno poslovanje.

Viri in več informacij na: www.lesechos.fr/industrie-services/tourisme-transport/021852231462-grenoble-ne-veut-plus-financer-la-lgv-lyon-turin-1214910.php (fr), www.cipra.org/sl/novice/v-bruslju-kriticno-o-alpski-prometni-politiki, www.infosperber.ch/Artikel/Umwelt/Neat-mit-begrenztem-Verkehrsnutzen (de), www.infosperber.ch/Artikel/Umwelt/Neat-Guterverkehr (de), <http://de.euronews.com/2015/02/24/hochgeschwindigkeitsverbindung-lyon-turin-baubeginn-2016/> (de, en, fr, it), www.stol.it/Artikel/Chronik-im-Ueberblick/Lokal/Letztes-Baulos-am-Brenner-Basistunnel-finanziert (de)

Kritičen pogled na glamping v slovenskih Alpah

Doživljanje pristne tradicije in kulture – pastirsko naselje na Veliki planini v slovenskih Alpah. © Špela Bokal, CIPRA Slovenija

Medtem ko novi Eco resort pod Veliko planino obljublja luskuzne počitnice na kmetiji, pa le nekaj kilometrov stran prave pastirske bajte, značilne za tamkajšnje območje, čakajo na goste.

Glamping, novodobna skovanka, ki izhaja iz angleških besed *glamour* in *camping*, obljublja preživljanje počitnic v naravi, ne da bi bila ta nadležna za goste. Novi trend prihaja tudi v slovenske Alpe: v Godiču, kraju z okoli 800 prebivalci blizu Kamnika v severnem delu Slovenije, gradijo na zemljišču nekdanje kmetije rekreacijsko-turistični kompleks 30 udobnih *planinskih koč* in 20 luksuznih šotorov. Na bodoče *glamperje* čakajo neokrnjena narava, ki bo omogočala aktivno

preživljanje prostega časa s pohodništvom in kolesarjenjem, živalski vrt z domačimi živalmi, bazen, v

katerem bo priprava vode potekala prek naravnih bioloških procesov, in rečno kopališče na obrežju doslej druge najbolj čiste reke v Sloveniji.

Molža krav, sirarstvo, vzreja malih živali – počitniški gostje se bodo lahko seznanili tudi s številnimi tradicionalnimi rokodelskimi obrtni in kulturno dediščino. Prav zdaj poteka v ta namen po celotni Sloveniji široko zastavljena oglaševalska kampanja, s katero investitor išče tudi animatorje. Skorajda groteskno pri tem deluje dejstvo, da se vse dogaja le nekaj kilometrov stran od Velike Planine, ene največjih, tradicionalnih visokogorskih pašnih planin v Evropi z značilnimi pastirskimi kočami, po vzoru katerih nastaja pomanjšana kopija etnonaselja v dolini.

»Tukaj se narava in kultura prodajata petičnim gostom pod krinko ekologije,« je projekt v enem stavku povzela Anamarija Jere iz CIPRE Slovenija. »Pri tem seveda ne smemo pozabiti na preudarno ravnanje z naravo in družbo.« Ali se bo vse to dejansko uresničilo, pa bo pokazal čas.

Razprava o turizmu, ki je sprejemljiv za naravo, ni nekaj novega in vsebuje številne kontroverzne vidike. To izhaja tudi iz strategije razvoja slovenskega turizma, ki po eni strani izrecno zahteva – zagotovo tudi uspešno – vzdržen, sonaravni in trajnostni turizem, v isti sapi pa zahteva rast in vzpostavitev boljših letalskih povezav. Vprašanje, ali bo *Eco Resort* čez deset let še vedno mogoče oglaševati skupaj z drugo najčistejšo reko, torej ostaja brez odgovora.

Viri in več informacij na: www.sloveniatimes.com/eco-resort-beneath-velika-planina-an-exquisite-experience-in-sustainability (en), www.kamnik.info/predstavitev-nastajajocega-eko-kampa-velika-planina-v-godicu

---

Zapleti pri ustanavljanju narodnega parka Adula

Biser narave: visokogorska planota Greina se razteza v osrednji coni parka Adula. © Roland / Flickr.com

Drugi švicarski narodni park izhaja iz novega razumevanja varstva narave. A listina parka »Charta parc Adula«, ki je bila izdelana v participativnem procesu, po mnenju Zveznega urada za okolje ni dovolj poglobljeno zastavljen dokument. Je urad s tem naredil parku Adula medvedjo uslugo?

Drugi narodni park v Švici, ki se je v zadnjih petnajstih letih oblikoval skladno z načelom »od spodaj navzgor« in ne po diktatu »od zgoraj navzdol«, se v nasprotju z obstoječim narodnim parkom v

Unterengadinu zavzema tako za spodbujanje gospodarske rabe kakor tudi za povečanje vrednosti tamkajšnje naravne in kulturne pokrajine. Park, katerega površina znaša 1.200 kvadratnih kilometrov, se v celoti razprostira na območju dveh kantonov in treh jezikovnih regij. V osrednjem varstvenem območju, ta meri 145 kvadratnih kilometrov, leži tudi visokogorska planota Greina, ki so jo nekoč nameravali poplaviti.

Nedavno so odgovorni v društvu Parc Adula prejeli pismo iz Berna, v katerem je Zvezni urad za okolje (Bafu) zavzel kritično stališče glede listine parka – in to tri mesece po tem, ko je rok za posvetovanje že potekel. Listina je načrt upravljanja za prvo desetletje delovanja parka in naj bi bila še letos predložena v glasovanje prebivalcem 17 občin, ki ležijo na predvidenem območju parka. Glavna kritika urada se nanaša na domnevno napačno trditev v listini, po kateri naj za upravljanje robnega območja ne bi bilo nove ureditve oz. predpisov. Po mnenju Patricka Walserja, ki je v Parcu Adula odgovoren za

komunikacijo, je to presenetljiv preobrat, saj je Bafu sodeloval v vseh fazah postopka. Odgovorni v parku pa želijo listino in časovni raspored ohraniti in zatrjujejo. »To je projekt občin in ne Zveznega urada za okolje.« Vprašanje ostaja: kakšne posledice bo to imelo za financiranje in nameravano sprejetje logotipa narodnega parka?

Mnenje Zveznega urada za okolje bi lahko še spodbudilo kritike, je svojo zaskrbljenost izrazil Sep Cathomas, predsednik združenja podpornikov parka Pro Parc Adula, ki si javnost že leta prizadeva prepričati o pomenu tovrstnega parka. »Najprej je treba pojasniti, katere so prednosti parka, potem pa bodo ljudje v večji meri pripravljeni sprejeti tudi omejitve.« Urs Tester iz švicarske okoljske organizacije *pro natura* pa je prepričan, da je osrednja težava predvsem v komunikaciji, obveščanju javnosti. »Ena največjih napak je, če ljudem obljubimo, da bodo nekaj dobili, a jim za to ne bo treba ničesar dati.« V listini zato pogoša jasno zavezo, da bo park sčasoma – glede na zastavljene cilje – doživel izboljšave.

Viri in več informacij na: www.parcadula.ch/de/News/bottom-up.html (de/it), www.pronatura.ch/news-de/items/ja-zur-natur-ja-zur-zukunft-der-region (it), www.pronatura.ch/news-fr/items/oui-a-la-nature-oui-a-lavenir-de-la-region-adula (fr), www.pronatura.ch/news-it/items/si-alla-natura-si-al-futuro-della-regione (it), www.greina-stiftung.ch (de)

Gibanje coworking zdaj tudi v Alpah

Coworking – nova perspektiva za razvoj obrobnih regij na alpskem območju. © Deskmag / Wikimedia Commons

V Bolzanu/I nastaja prvi projekt coworkinga in cohousinga na Južnem Tirolskem. S takimi modeli si nove priložnosti ustvarjajo predvsem v obrobnih alpskih regijah.

Coworking prostori se pojavljajo na celotnem alpskem območju, od Maribora/SLO, Beljaka/A, Bad Tölza/D, Laaxa/CH, Vaduza/LI, Aoste/I do Manosqueja/F. Tako je bila v okviru nedavnega srečanja predstavnikov mladinskih svetovalnih odborov Južne Tirolske v Italiji s predstavniki deželnega sveta prižgana zelena luč za nov socialni projekt za mlade, ki bo razvijal prav te inovativne oblike dela in bivanja. *Coworking* (sodelavni) prostori bodo v nekdanji upravni stavbi telefonske družbe v Bolzanu.

Coworking spaces so pisarniški prostori, ki si jih je mogoče najeti za določeno število dni ali mesecev in omogočajo časovno prilagodljiv način dela. V mestih je trend »sodelavnega« prostora prisoten že dalj časa, v Alpah pa šele dobiva zagon. Prednosti so očitne: samozaposleni si ne delijo le stroškov za uporabo infrastrukture, temveč v začasni pisarniški skupnostii pridobivajo tudi nove stike in ideje. Če pa se pod isto streho združijo še različna strokovna znanja in se pri tem izmenjujejo izkušnje in dobra praksa, lahko tak način dela postane pravo gibalno razvoja. Tovrstni model bi lahko postal priložnost za prihodnji razvoj zlasti v obrobnih alpskih regijah, ki jih je prizadelo odseljevanje prebivalstva, saj prav fleksibilni delovni modeli in prostori omogočajo decentraliziran način dela.

Južnotirolski projekt predvideva poleg *coworkinga* tudi uvajanje *cohousinga*. *Cohousing* je način bivanja, ki spodbuja in oblikuje skupno življenje s sosedi. Poleg zasebnih stanovanj ali hiš so v teh soseskah tudi skupni prostori, ki si jih uporabniki delijo, npr. kuhinje, delavnice, knjižnice, prostori za varstvo otrok itd.

Vir in nadaljnje informacije na: www.provinz.bz.it/news/de/news.asp?art=54481 (de)

Nov začetek za demokratično odločanje: vzponi in padci

Prebivalci vasi Saillans v praksi že uresničujejo participativno demokracijo. © Isabelle Barruhet / flickr.com

Konec marca so se Parižani povezali v gibanje Nuit debout in od takrat dalje se sestajajo vsak večer in svobodno razpravljajo o možnostih za demokratičen, okolju prijaznejši in socialno pravičnejši svet; o čemer v francoskih mestih še sanjajo, pa je v nekaterih alpskih vaseh že postalo realnost.

Osnovna ideja pariškega gibanja je v tem, da bi v procesih odločanja sodelovali vsi državljani in državljanke. Korak naprej pa so že storili v manjšem kraju v regiji Auvergne - Rhône - Alpes. V vasi Saillans s 1.200 prebivalci so na novo premešali politiko. Kaplja čez rob je bila načrtovana gradnja supermarketa na obrobju vasi. Šlo je za zadnjo v nizu odločitev, ki jih je sprejel takratni župan, ne da bi za mnenje povprašal prebivalce – kot je v francoski politiki že prepogosto navada. Iz nasprotovanja projektu se je izoblikovalo državljansko gibanje, ki je svojo politično legitimacijo dobilo na volitvah, ki so temu sledile. Odločitev o usodi vasi tako danes ne sprejema več le en posameznik, temveč o njej skupaj odločajo vaščani Saillansa, in to v različnih delovnih skupinah in sestavah brez trdne hierarhične ureditve. Projekt gradnje supermarketa je bil medtem zavrjen.

Podobno poskušajo ravnati tudi v drugih občinah, vendar pa končni rezultat ni vedno tako uspešen, vsaj pri prvem poskusu ne. Vas Samoëns v Visoki Savoiji z okoli 2.200 prebivalci se je, denimo, soočila z velikim projektom hotelske verige Club Med. Investitor je želel s podporo občine zgraditi hotelski kompleks z več kot 1.000 ležišči, od tega naj bi zgradili 40 luksuznih brunaric. Prebivalci so želeli tudi v tem primeru sodelovati v postopkih odločanja. Ker za to ni bilo politične legitimnosti, so poskusili pravico do sodelovanja doseči z uporabo pravnih sredstev. Nekaj časa se je še zdelo, da si krajanje z vloženimi pritožbami lahko obetajo uspeh, a pred nekaj dnevi so izvedeli, da se je gradnja hotelskega kompleksa vendarle začela. O procesu odločanja in podlagah za sprejem take odločitve niso bili podrobneje seznanjeni.

Viri in več informacij na: <http://reporterre.net/A-Saillans-les-habitants-reinventent-la-democratie> (fr), <http://rue89.nouvelobs.com/2014/03/29/a-saillans-les-1-199-habitants-ont-tous-ete-elus-premier-tour-251062> (fr), www.ledauphine.com/haute-savoie/2016/05/09/club-med-la-construction-va-finalement-pouvoir-debuter (fr)

Sajni res, pa je!

Podjetja naj betonirajo in asfaltirajo nepozidana zemljišča, je nasvet, ki ga svojim članom deli podružnica največjega italijanskega industrijskega združenja Confindustria v Cuneu, saj želi preprečiti spreminjanje njihove namembnosti, zato da zemljišča ne bi postala – kmetijska zemljišča.

A za tem se skriva strah pred predlogom novega zakona, o katerem trenutno razpravljajo v italijanskem parlamentu. Namen zakona je namreč omejiti rabo tal in spremeniti neobdelane površine v kmetijska zemljišča. »Preventivni ukrep« podružnice v Cuneu želi doseči le eno: betonirane površine, ki niso v rabi, bi lahko pozneje uporabili kot zemljišča za gospodarske namene. Ne čudite se torej, če boste v

Italiji kdaj opazili betonske površine pravokotnih oblik ali na novo zgrajene, prazne tovarniške hale – tam je namreč pokopan novi zakon ... www.grandain.com/2016/02/10/confindustria-cuneo-chiede-di-fermare-il-disegno-di-legge-sul-consumo-del-suolo/ (it), www.salviamoilpaesaggio.it/blog/2015/07/paura-di-una-legge-sul-consumo-di-suolo-confindustria-cuneo-suggerisce-cementificazione-preventiva-dei-terreni/ (it)

Prireditve

7. dan Alpske konvencije, 26.05. - 28.05.2016, Tolmin, Kobarid, Mojstrana, Bohinjska Bistrica / SI. [Več...](#)

Evropski zeleni teden, 30.05. - 03.06.2016, Ljubljana/SI. [Več...](#)

Razstava Geneza, Sebastião Salgado, 31.05. - 31.08.2016, Ljubljana/SI, Organisation: Galerija Jakopič. [Več...](#)

A Conference on Energy Poverty in South East Europe, 01.06.2016, Brussels/BE. [Več...](#)

Konferenca Trajnostni razvojni cilji in organizacijska kultura, 08.06.2016, Bled/SI, Organisation: Mreža Global Compact Slovenija. [Več...](#)

4. Zeleni forum Trajnostna mobilnost kot steber zelene rasti Slovenije, 15.06.2016, Ljubljana/SI, Organisation: Zelena Slovenija. [Več...](#)

